

LIITE 1

VIP TYKS-alueen Vaatu-toiminnan kehittämissuunnitelma (2022-2023)

Sisällys:

- 1. VIP-TYKS-alueen Vaatu-toimijat**
- 2. VIP-TYKS Vaatu-toiminnan taustaa ja työryhmät**
- 3. Toiminnan tavoitteet**
- 4. Vaativan konsultaation pilotointia - toimintamalli ja prosessi käytännössä**
- 5. Konsultaatiokäytänteiden selkiyttäminen ja konsultatiivisen työtteen vahvistaminen alueellamme**
- 6. Vaativan konsultaation palvelusta tiedottaminen alueellamme**
- 7. Seuranta ja arviointi (Huusko & Äärelä)**
- 8. Aikataulu ja tuotokset**

1. VIP-TYKS -alueen Vaatu-toimijat

TYKS-alueella, Pohjanmaa, Satakunta ja Varsinais-Suomi, toimii yksi Elmeri-koulu, kolme sairaalaopetuksen yksikköä ja yksi valtion koulukoti sekä Valterin toimisto. Mukana vaativan monialaisen tuen konsultaation suunnittelussa on ollut myös alueellisia toimijoita Varsinais-Suomesta sekä Pohjanmaalta. Vaativan erityisen tuen operatiiviset toimijat tulevat seuraavista yksiköistä:

Sairaalaopetus:	Kiinamyllyn koulu, Turku
Elmeri-koulu:	Mylly-Antin koulu, Turku
Valteri:	Turun toimisto ja Onervan yksikkö
Valtion koulukotikoulu:	Lagmansgården, Pedersöre

2. VIP-TYKS Vaatu-toiminnan taustaa ja työryhmät

Vaatu-aluetyöryhmä käynnisti työnsä 2019. Ryhmään nimettiin edustajat kaikista Vaatu-toimijoista. Aluetyöryhmä kokoontui noin kerran kuukaudessa ja pohjusti vaativan monialaisen tuen toimijoiden yhteistyön rakentumista sekä alueellisen konsultaatiomallin kehittämistä. Syksyllä 2021 koottiin vaativan monialaisen tuen operatiivisten toimijoiden ryhmä, johon jokainen taho (Valteri-koulu, Elmeri-koulu, sairaalaopetus sekä Valtion koulukotikoulu) nimesi kaksi edustajaa. Ryhmää täydennettiin syksyn aikana kahdella ruotsinkielisellä edustajalla Varsinais-Suomesta sekä Pohjanmaalta.

Operatiivisten Vaatu-toimijoiden ryhmän tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa vaativan erityisen tuen konsultointia TYKS-alueella. Ryhmä kokoontui kerran kuukaudessa etäyhteyksin kevätlukukauden 2021 aikana. Tapaamisissa on tutustuttu eri Vaatu-toimijoiden tehtäviin ja toimintaan sekä olemassa oleviin konsultaatiomalleihin. Lisäksi on kokoustettu Osaamis- ja tukikeskuksen projektipäällikön ja projektikoordinaattorin kanssa. Yhteisissä tapaamisissa on ideoitu palvelun saatavuutta ja tunnetuksi tekemistä sekä on mietitty, miten palveluun ohjautuminen tapahtuisi joustavimmin.

Vaatu-toiminnasta ja sen etenemisestä jokainen Vaatu-toimija on tiedottanut omalle verkostolleen. Ryhmän jäsenet osallistuivat yhteiseen valtakunnalliseen Vaatu-koulutukseen ja vastaavaa koulutusta on tulossa lisää. Erityisen tärkeäksi nähdään yhteistyön kehittäminen mahdollisimman yhdenvertaista operatiivista toimintaa varten.

Vaatu-toiminnan ensisijaisena tavoitteena on löytää yhdessä lähitoimijoiden kanssa ratkaisuja lapsen ja nuoren omaan ympäristöön sekä vahvistaa paikallista pedagogista ja monialaista verkostoyhteistyötä. Vaativaa konsultaatiota voidaan hyödyntää, kun lähipalveluiden moniammatillisen tuen muodot ovat jo käytössä ja silti lapsen tai nuoren tuen tarve jatkuu.

Konsultaatioon yhdistetään tarvittaessa myös Osaamis- ja tukikeskus (OT-) sekä muita ammattilaispalveluita.

a. Alueryhmä

Alueryhmässä on huomioitu edustus kaikilta kolmelta maakunnalta. Alueryhmän jäsenet ovat:

Minna Viinamäki (pj), Turku, Elmeri-koulu Mylly-Antti rehtori

Jan Weckström, Pedersöre, Valtion koulukotikoulu apulaisrehtori

Niina Ekqvist, Turku, Kiinamyllyn sairaalakoulu rehtori

Josefin Svedin, Helsinki, Valteri-koulu Skilla rehtori

Satu Henriksson, Pori, Tiilimäen sairaalakoulu rehtori

Eija Huttunen, Vaasa, Hietalahden koulu rehtori

Johanna Lindfors, Turku, Sirkkalabackens skola rehtori

Ann-Christine Loo-Örn, Vaasa, Haga skola rehtori

VIP-yhdyshenkilö/Vaatu-operatiiviset ryhmästä nimettävä henkilö

Tarvittaessa voidaan kutsua muita asiantuntijoita.

b. Operatiivinen ryhmä

Operatiivisen ryhmän jäsenet ovat alueen vaatu-toimijat sekä alueelliset toimijat.

Puheenjohtajaksi valittiin Jan Weckström, apulaisrehtori Pedersöre, Valtion koulukotikoulu.

Valteri-koulu: Sari Granroth-Nalkki (Onerva) ja Anne Levon (elokuusta alkaen Turun toimisto)

Kiinamyllyn sairaalakoulu, Turku: Tarja Kallio ja Minna Ahlbäck

Valtion koulukotikoulu, Pedersöre: Jan Weckström ja Sami Grannabba

Mylly-Antin koulu, Turku: Kerttu Kuusisto ja Saara Scheinin

3. Toiminnan tavoitteet

-
1. Vaatu-toimioiden keskinäinen yhteistyö, yhteissuunnittelu, palaverit ja koulutukset TYKS:n alueella.
 2. Vaativan erityisen tuen oppilaiden palveluihin ohjautumisen selkiyttäminen ja alueellisen yhdenvertaisuuden lisääminen.
 3. Toimijat työstävät yhdenmukaisen mallin yhteistyön lisäämiseen vaativan erityisen tuen konsultaatioon neljän eri toimijan kesken. Kehittämisen- ja pilotointivaiheesta laaditaan raportti.
 4. Konsultaatiokäytänteiden selkiyttäminen ja konsultatiivisen työotteen vahvistaminen alueellamme
 5. Pilotoinnin seuranta työkalun käyttö, osallistujien koulutus ja tulosten raportointi.
-

4. Vaativan konsultaation pilotointia - toimintamalli ja prosessi käytännössä

Vaatu-työssä edettiin syksyn 2021 aikana siten, että vaativan monialaisen tuen konsultointimallin pilotointi alkoi keväällä 2022. Kokeilu edistää ja jalkauttaa VIP-verkoston vakiinnuttamisvaiheen mukaisesti Vaatu-konsultoinnin jalkautumista ja vakiintumista alueelliseksi toiminnaksi. Prosessin yhteissuunnittelulla ja sitä tukevalla yhteisellä koulutuksella käynnistettiin TYKS-alueen vaativan monialaisen tuen konsultointi. Yhteistyö yliopiston tutkijoiden kanssa lisää monialaista työskentelyä ja tukee toteuttamiseen liittyvää tiedon keräämistä, tutkimusperusteisuutta ja vaikuttavuuden arviointia. Vaatu-työssä huomioidaan myös OT-toiminta sekä perhekeskusten kanssa tehtävä yhteistyö. Sosiaali-, terveys- ja sivistystoimen palveluiden yhteisellä suunnittelulla ja työskentelyllä ennaltaehkäisevä ja varhainen tukeminen mahdollistuvat.

Jokaisella Vaatu-toimijalla on omat erityiset osaamisalueensa. Vaatu-toiminnan tavoitteena on jakaa työtä eri toimijoiden kesken siten, että palvelun tarvitsija saa käyttöönsä useamman toimijan osaamisen käyttöönsä tilanteessa, kun oma osaaminen ja keinot eivät enää riitä. Jokainen toimija tuo työryhmään oman osaamisensa ja jakaa sen toisten toimijoiden kesken. Tavoitteena on myös asiakkaiden joustava palveluun pääsy ja ohjautuminen. Vaatu-toiminnan piiriin kuuluvat lapset ja nuoret tarvitsevat vaativaa ja moniammatillista tukea oppimiseensa ja kuntoutumiseensa. Palvelun löytäminen tulee olla helppoa, jotta ne, jotka sitä tarvitsevat löytävät palvelun mahdollisimman

ajoissa. Tarkistuslista tehdyistä tukitoimista ohjaa kunnissa tehtävää työtä ennen Vaatu-konsultaation käyttämistä.

Vaatu-toimintaa tukee alueellinen Vaatu-alueyhmä ja toiminnassa huomioidaan myös muut alueen sidosryhmät. Konsultaatioprosessin suunnittelu ja käyttöönotto ovat olleet ensisijaisia tehtäviä. Mallin suunnitteluvaiheen lisäksi mukana ovat kokeilu- ja kehittämisvaiheet. Toteuttamisvaiheessa voidaan edelleen vaikuttaa prosesseihin ja hioa niitä yhteistyön kehittyessä.

TYKS-alueella tavoitellaan selkeyttä Vaatu-konsultaation prosessiin, Vaatu-toimijoiden keskinäiseen yhteistyöhön, Vaatu-toiminnan ohjausryhmän toimintaan, Vaatu-konsultaation ohjautumisen prosessiin sekä kustannusrakenteeseen ja palvelun hinnoitteluun. Sidosryhmät ja mahdolliset asiakkaat ovat tietoisia Vaatu-toimijoiden yhteistyöstä ja konsultaatiomallista ja voivat olla matalalla kynnyksellä yhteydessä Vaatu-konsultaatiota koordinoivaan tahoon.

Vaatu-operatiivinen ryhmä kokoontuu säännöllisesti. Tämä ryhmä vastaa siitä, että asiakkaat saavat tarvitsemansa monialaisen palvelun mahdollisimman nopeasti. Ryhmä vastaa myös siitä, että tarvittavat sidosryhmät otetaan mukaan riittävän ajoissa. Ryhmän tehtävänä on myös arvioida omaa palveluaan sekä kehittää sitä asiakaspalautteiden pohjalta.

Tapaamiset toteutetaan etäyhteyksin. Työryhmä kokoontui 90 minuutin tapaamisiin joka toinen viikko 2021 vuoden syksyn toimintakaudella. Vuoden 2022 aikana ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa kuukaudessa.

Kehittämistyöstä laaditaan raportti. Raportissa kuvataan Vaatu-työskentelyn eteneminen vaiheittain. Tuloksena on TYKS-alueen Vaatu-malli, joka jatkossa hioutuu valtakunnallisten linjausten mukaiseksi.

Vuoden 2022 aikana toteutetaan vaativaa konsultaatiota käytännössä. Konsultaatiopyyntö tehdään täyttämällä hakemus VIP-verkoston sivulta. Hakemus ohjautuu Opetushallitukselle, joka antaa tapaukselle arkistointikoodin. Opetushallitukselta tapaus ohjataan oikealle alueelle. Konsultaatiomallin mukaisesti vaativaan konsultaatioon sisältyy keskimäärin kaksi etätapaamista ja yksi lähitapaaminen. Konsultaatiotapauksessa on aina mukana useampi kyseisen alueen Vaatu-toimija. Vaatu-toimijat sopivat keskenään kellä on tapauksen eteenpäin viemistä varten soveltuvin osaaminen ja kokemus. Konsultaatiotapauksen päätyttyä asiasta tiedotetaan Opetushallitusta, joka arkistoi tapauksen. Jokaisesta konsultaatiotapauksesta täytetään myös yhteenvetolomake Huuskon & Äärelän tutkimusta varten.

5. Konsultaatiokäytänteiden selkiyttäminen ja konsultatiivisen työotteen vahvistaminen alueellamme

- Konsultatiivisuuden vahvistaminen yhteistyössä monialaisesti paikallisten toimijoiden kanssa
 - Oppilasasioiden konsultatiivisen käsittelyn työstäminen
 - OT- ja Sote-toimijat sovitusti mukana toiminnassa
 - VIPU-henkilöiden huomioiminen osana prosessia (tiedottaminen ja alueelliset tarpeet)
- Vaatu-toimijoiden sisäisen konsultatiivisen työn vahvistaminen

- Koulutus
- Säännölliset tapaamiset

6. Vaativan konsultaation palvelusta tiedottaminen alueellamme

Toiminnasta tiedottaminen on vuoden 2022 aikana tapahtunut VIP-verkoston sivujen kautta, VIPU-henkilöiden avulla sekä osin myös sosiaalisen median kautta. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus huomioon ottaen, tiedotuksessa on pyritty seuraamaan samaa kaavaa kuin muilla alueilla.

Valtakunnallinen tiedottaminen, Valteri

Alueellinen tiedottaminen, VIPU-henkilöt ja alueellinen VIP-verkostotyö

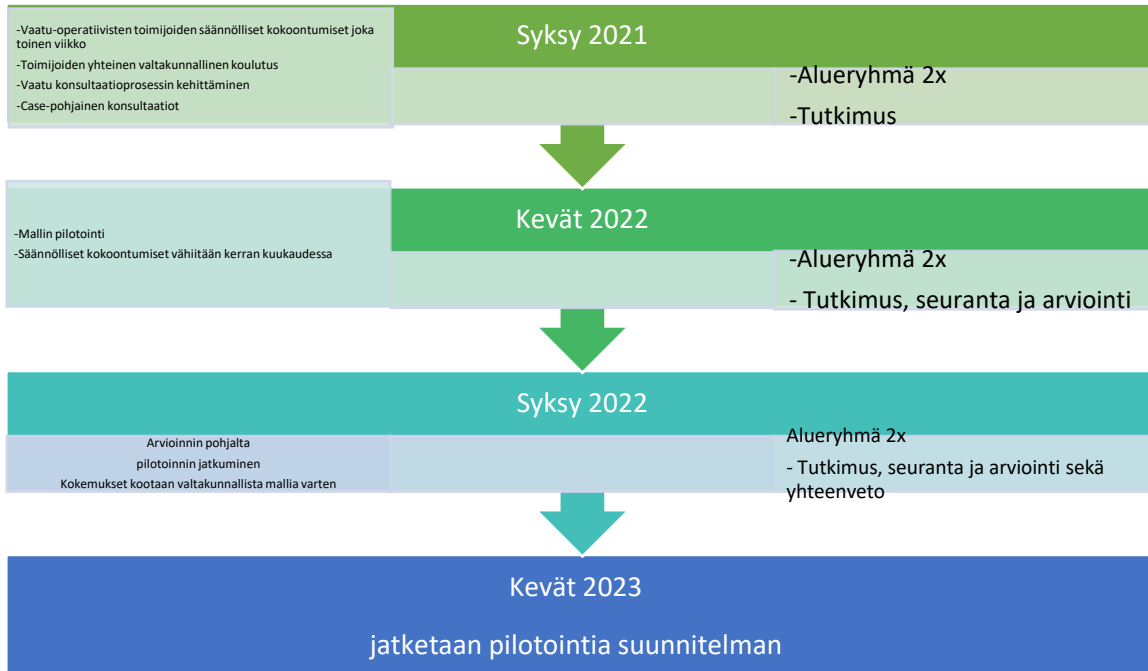
Yhteistyöverkostot

7. Seuranta ja arviointi (Huusko & Äärelä) Liitteen 2 mukaisesti.

8. Aikataulu ja tuotokset

Kokeilutoiminnan tuotoksia ovat alueellinen konsultaatioprosessi, Vaatu-toimijoiden sisäisen konsultaatiotoiminnan kehittäminen, alueen Vaatu-konsultaatiopilotointi kuntiin sekä tuotetun mallin arviointi pilotoinnin jälkeen.

- kevät 2022 pilotointi, mallin hiominen ja arviointi
Tammikuu 14. ja 28.
Helmikuu 11. ja 18.
Maaliskuu 11. ja 25.
Huhtikuu 8. ja 22.
Toukokuu 6. ja 20.
- syksy 2022 pilotointi ja arviointi
Elokuu 29.
Syyskuu 9. ja 26.
Lokakuu 3. ja 24.
Marraskuu 7. ja 21.
Joulukuu 1. ja 19.
- kevät 2023 valtakunnalliset linjaukset toiminnalle
Tapaamisten ajankohdat sovitaan joulukuussa 2022. Tarkoitus kokoontua kerran viikossa 60 min/tapaaminen.

	Vaatu-operatiivinen ryhmä	Vaatu-alueryhmä
Tehtävä	1. Ylläpitää kartoitusta alueen palveluista 2. Kehittää alueella toimiva konsultaatiomalli ja tarjota konsultaatiota 3. Yhteistyö yliopistojen (tutkimus, opettajakoulutus) kanssa 4. Tarkistuslistan teko konsultaatiopyynnön esittäneelle kunnalle	1. Tehdä linjauksia, jotka mahdollistavat operatiivisten konsultaatiomallin kehittämisen 2. Ohjeistaa operatiivisia rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä 3. Vastata alueensa vaativan konsultaation toteutuksesta 4. Toimia tiedonvälittäjänä Vaatu-työryhkin, eri hyvinvointialueiden sekä oman alueensa operatiivisten välillä. 5. Uutissähke 2 krt lukukaudessa ajankohtaisuuksista VIP:ssä ja Vaatussa.
Kokoonpano	2 jäsentä/Vaatu-toimija Yhteensä: Puheenjohtaja + 8 jäsentä	Edustus jokaiselta Vaatu-toimijalta Yhteensä: Puheenjohtaja + 8 jäsentä
Kokoontumiset	Syky 2021 2 krt/kk, sen jälkeen mahdollisuus harventaa kertoja (kuitenkin vähintään 1 krt/kk) Yhteensä: 20-30 kertaa	2 kertaa lukukaudessa (2 h/kokous) Yhteensä: 6 kertaa
Sovittu puheenjohtaja	Nimi ja toimintakausi: Jan Weckström 2021-2022 sekä jatko 2023.	Nimi ja toimintakausi: Minna Viinamäki 2021-2022 sekä jatko 2023.